

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 26. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Direktīva 85/337/EEK – Direktīva 2011/92/ES – Iespēja vēlāk veikt ietekmes uz vidi novērtējumu funkcionējošai elektroenerģijas ražošanas no biogāzes ražotnei, lai saņemtu jaunu atļauju

Apvienotās lietas C-196/16 un C-197/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar 2016. gada 22. marta lēmumiem, kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2016. gada 7. un 8. aprīlī, tiesvedībās

Comune di Corridonia u.c. (C-196/16),

Comune di Loro Piceno (C-197/16),

Marcello Bartolini (C-197/16),

Filippo Bruè (C-197/16),

Sergio Forti (C-197/16),

Stefano Piatti (C-197/16),

Gaetano Silveti (C-197/16),

Gianfranco Silveti (C-197/16),

Rocco Tirabasso (C-197/16),

Sante Vagni (C-197/16),

Albergo Ristorante Le Grazie Sas di Forti Sergio & Co. (C-197/16),

Suolificio Elefante Srl (C-197/16),

Suolificio Roxy Srl (C-197/16),

Aldo Alessandrini (C-197/16)

pret

Provincia di Macerata,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Provincia di Macerata Settore 10 – Ambiente,

piedaloties

VBIO1 Società Agricola Srl (C-196/16),

Regione Marche,

Agenzia Regionale per la Protezione Ambientale delle Marche – (ARPAM) –Dipartimento Provinciale di Macerata,

ARPAM,

VBIO2 Società Agricola Srl (C-197/16),

Azienda Sanitaria Unica Regionale – Marche (ASUR Marche) (C-197/16),

ASUR Marche – Area Vasta 3 (C-197/16),

Comune di Colmurano (C-197/16),

Comune di Loro Piceno (C-197/16).

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši J. Regans [*E. Regan*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 8. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Comune di Corridonia* vārdā – *L. Forte, avvocato,*
- *Comune di Loro Piceno* vārdā – *L. Forte* un *A. Alessandrini, avvocati,*
- *M. Bartolini* u.c. vārdā – *A. Alessandrini* un *G. Contaldi, avvocati,*
- *Provincia di Macerata* vārdā – *S. Sopranzi* un *F. Gentili, avvocati,*
- *VBIO1 Società Agricola Srl* vārdā – *A. Piccinini* un *A. Santarelli, avvocati,*
- *Regione Marche* vārdā – *P. De Bellis, avvocato,*
- *VBIO2 Società Agricola Srl* vārdā – *A. Piccinini, avvocatessa,*
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Palatiello, avvocato dello Stato,*
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Zadra* un *L. Pignataro-Nolin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2017. gada 30. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 191. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīvas 2011/92/ES par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2012, L 26, 1. lpp.) 2. pantu.
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar strīdiem starp *Comune di Corridonia* (Koridonijas pašvaldība, Itālija) un *Comune di Loro Piceno* (Loro Pičeno pašvaldība, Itālija), kā arī *Marcello Bartolini* un citām privātpersonām (turpmāk tekstā – “*M. Bartolini* u.c.”), no vienas puses, un *Provincia di Macerata* (Mačerasas province, Itālija), no otras puses, par lēmumiem, ar kuriem šī province ir nolēmusi, ka elektroenerģijas ražošanas no biogāzes iekārtas *VBIO1 Società Agricola Srl* (turpmāk tekstā – “*VBIO1*”) un *VBIO2 Società Agricola Srl* (turpmāk tekstā – “*VBIO2*”) atbilst vides prasībām saskaņā ar novērtēšanas procedūram, kas ir veiktas pēc šo ražotņu ierīkošanas un laišanas ekspluatācijā un pēc pirmās atļaujas anulēšanas.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 1985, L 175, 40. lpp., Īpašais izdevums latviešu valodā: 15. nodaļa, 1. sējums, 248. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/31/EK (OV 2009, L 140, 114. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 85/337”) preambulas sestajā apsvērumā ir paredzēts:

“[...] attīstības saskaņošanu valsts un privātiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme, būtu jānodrošina vienīgi pēc tam, kad veikts šo projektu iespējamās nozīmīgās ekoloģiskās ietekmes iepriekšējs novērtējums [...]”.

- 4 Direktīvas 85/337 2. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, tos projektus, kuriem var būt būtiska ekoloģiskā ietekme *inter alia* to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, pakļauj novērtējumam attiecībā uz to ietekmi. Šie projekti ir definēti 4. pantā.”

- 5 Šīs direktīvas 4. panta 1.–3. punktā ir paredzēts:

“1. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu to veidu projektus, kas uzskaitīti I pielikumā, pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem dalībvalstis nolemj, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu. Dalībvalstis nolemj, izmantojot:

a) katra gadījuma pārbaudes;

vai

b) dalībvalsts noteiktos limitus vai kritērijus.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.”

- 6 Direktīvā 2011/92, ar ko aizstāja Direktīvu 85/337, ir paredzētas iepriekšējos punktos minētajām tiesību normām būtībā identiskas tiesību normas.

Itālijas tiesības

- 7 2006. gada 3. aprīļa *decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale* (Lēģislatīvais dekrēts Nr. 152 par noteikumiem vides jomā, 2006. gada 14. aprīļa *GURI* Nr. 88 kārtējais pielikums) 29. pantā ir paredzēts:

“1. Tādu būvdarbu un iejaukšanos projektu ietekmes uz vidi novērtējums, kam ir piemērojamas šī dekrēta normas, ir iepriekšējs nosacījums, kas ir atļaujas piešķiršanas vai piekrišanas procedūras neatņemama sastāvdaļa. Lēmumi par atļaujas piešķiršanu un piekrišanu, kas pieņemti gadījumā, kad nav iepriekš izdarīts ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas ir prasīts, ir atceļami likuma pārkāpuma dēļ.

[..]

4. Ja būvdarbi vai iejaukšanās ir veikti, attiecībā uz projektu iepriekš neveicot pārbaudi vai novērtējumu, ar ko tiek pārkāptas šajā III nodaļā norādītās tiesību normas, un ja ir tādas piemērošanas novirzes, kādas ir galīgajos lēmumos, kompetentā iestāde novērtē videi radītā kaitējuma nozīmīgumu un soda piemērošanas nozīmīgumu, pēc tam izdod rīkojumu par būvdarbu apturēšanu un, iespējams, par nojaukšanu un vietas stāvokļa un vides, kurai ir uzlikta slodze, stāvokļa atjaunošanu uz atbildīgās personas rēķina, kuras termiņus un kārtību tā nosaka. Neievērošanas gadījumā kompetentā iestāde pēc savas iniciatīvas pieņem rīkojumu par [šo nojaukšanu un atjaunošanu] uz saistības neizpildījušās personas rēķina. Šo izdevumu atlīdzināšana notiek atbilstoši Likuma par ieņēmumu piedziņu valsts budžetā, kas apstiprināts ar 1910. gada 14. aprīļa Karaļa dekrētu Nr. 639 par ieņēmumu piedziņu valsts budžetā, normu vienotajā tekstā paredzētajiem noteikumiem un sekām.

5. Ja tiesa vai iestāde atceļ atļaujas vai koncesijas, kas izsniegtas pēc ietekmes uz vidi novērtēšanas, vai anulē atzinumu par atbilstību vides prasībām, tad 4. punktā paredzētās pilnvaras tiek īstenotas tikai, iepriekš veicot jaunu ietekmes uz vidi novērtējumu.

[..]”

Pamatlietas un prejudiciālais jautājums

Lieta C-196/16

- 8 2011. gada 19. oktobrī *VBIOI* lūdza *Regione Marche* (Markes reģions, Itālija) atļauju ierīkot un ekspluatēt elektroenerģijas ražošanas no biogāzes, kas iegūta biomasas anaerobās fermentācijas procesā, ražotni Koridonijas pašvaldībā.
- 9 Saskaņā ar *legge Regione Marche n. 7/2004* (Markes reģiona likums Nr. 7/2004) 2011. gada 4. oktobrī *VBIOI* iesniedza šo projektu arī Mačēratas provincē, lai tā veiktu iepriekšēju pārbaudi par nepieciešamību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

- 10 Šī procedūra tika pabeigta 2012. gada 26. janvārī pēc grozījumu izdarīšanas Markes reģiona likumā Nr. 7/2004 ar *legge Regione Marche n. 20/2011* (Markes reģiona likums Nr. 20/2011), kurš stājās spēkā 2011. gada 9. novembrī un atbilstoši kuram turpmāk ietekmes uz vidi novērtējums nav jāveic projektiem, kas nesasniedz noteiktu siltuma jaudu.
- 11 Līdz ar to Markes reģions ar 2012. gada 5. jūnija lēmumu atļāva ierīkot un ekspluatēt šo ražotni Koridonijas pašvaldībā, kas apstrīdēja šo lēmumu *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija).
- 12 Ar 2013. gada 10. oktobra spriedumu šī tiesa atcēla minēto lēmumu, tādēļ ka nav piemērojams Markes reģiona likums Nr. 20/2011 un katrā ziņā šī likuma attiecīgās normas neatbilst Direktīvai 2011/92. *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) atstāja šo spriedumu spēkā.
- 13 Izdarot secinājumus no šīs atcelšanas, *VBIO1* apturēja attiecīgo ražotni un iesniedza Mačerasas provincei lūgumu iepriekš pārbaudīt nepieciešamību izdarīt šīs ražotnes ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 14 2013. gada 15. novembrī Mačerasas province nolēma, ka šāds novērtējums ir vajadzīgs, un pēc tam 2014. gada 7. jūlijā atzina, ka minētā ražotne atbilst vides prasībām.
- 15 Koridonijas pašvaldība ir cēlusi prasību *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa) atcelt šos lēmumus, apgalvojot, ka izdarītais novērtējums neatbilst ne LESD 191. pantam, ne Direktīvas 85/337, kas ir aizstāta ar Direktīvu 2011/92, 2. panta 1.–3. punktam, jo tas ir veikts pēc attiecīgās ražotnes ierīkošanas.

Lietā C-197/16

- 16 2011. gada 16. decembrī *VBIO2* lūdza Markes reģionam atļaut ierīkot un ekspluatēt Loro Pičeno pašvaldības teritorijā tāda paša veida elektroenerģijas ražošanas iekārtu, par kādu ir runa lietā C-196/16.
- 17 Šī atļauja tika piešķirta *VBIO2* 2012. gada 29. jūnijā, pirms tam neveicot šīs ražotnes ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 18 Loro Pičeno pašvaldība, kā arī *M. Bartolini* u.c. apstrīdēja šo lēmumu *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa).
- 19 Ar 2013. gada 22. maija spriedumu (Nr. 93/2013) *Corte costituzionale* (Konstitucionālā tiesa, Itālija) nosprieda, ka *legge Regione Marche n. 3/2012* (Markes reģiona likums Nr. 3/2012), ar kuru 2012. gada 20. aprīlī tika aizstāts Markes reģiona Likums Nr. 7/2004, tomēr negrozot projektu, attiecībā uz kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, noteikšanas kritērijus, ir pretējs konstitūcijai tādēļ, ka tas neatbilst Savienības tiesībām, jo tajā nav paredzēts, ka ir jāņem vērā Direktīvas 2011/92 III pielikumā paredzētie kritēriji saskaņā ar tās 4. panta 3. punktu.
- 20 2013. gada 10. oktobrī *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa) anulēja *VBIO2* piešķirto atļauju, par ko *VBIO2* iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome).
- 21 *VBIO2* lūdza Mačerasas provincei izdarīt iepriekšēju pārbaudi par nepieciešamību veikt attiecīgās ražotnes ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 22 Ar 2013. gada 19. novembra lēmumu Mačerasas province nolēma, ka ir nepieciešams veikt šādu novērtējumu.

- 23 Loro Pičeno pašvaldība, kā arī *M. Bartolini* u.c. cēla prasību *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa) atcelt šo lēmumu, kā arī – paredzot pagaidu pasākumu – apturēt to.
- 24 Šī tiesa noraidīja šo lūgumu apturēt izpildi, tādēļ ka pats fakts, ka uz attiecīgo ražotni attiecas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, nerada būtisku un neatgriezenisku kaitējumu attiecīgajā teritorijā dzīvojošām privātpersonām.
- 25 Mačerasas provinces kompetentās iestādes 2015. gada 10. februārī pieņēma lēmumu, kurā konstatēja, ka pamatlietā aplūkotā ražotne atbilst vides prasībām.
- 26 Loro Pičeno pašvaldība, kā arī *M. Bartolini* u.c. cēla prasību *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa) atcelt šo lēmumu.
- 27 Lietās C-196/16 un C-197/16 *Tribunale amministrativo regionale per le Marche* (Markes Reģionālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai saistībā ar normām, kas ietvertas LESD 191. pantā un Direktīvas [2011/92] 2. pantā, var uzskatīt par atbilstošu Savienības tiesībām ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības pārbaudes procedūras (un, iespējams, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru) veikšanu pēc ražotnes uzbūvēšanas, ja valsts tiesa atļauju ir atcēlusi tādēļ, ka nav veikta ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības pārbaude, un šāda pārbaude nav tikusi veikta, pamatojoties uz valsts tiesību normām, kuras ir pretrunā Savienības tiesībām?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 28 Šajās abās lietās iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 191. pants un Direktīvas 2011/92 2. pants tādos apstākļos, kādi ir pamatlietās, nepieļauj, ka ražotnes projekta ietekmes uz vidi novērtējuma, kas tiek prasīts Direktīvā 85/337, neveikšana tiek legalizēta pēc tam, kad ir anulēta šai ražotnei izsniegtā atļauja, īstenojot šādu novērtējumu pēc šīs ražotnes uzbūvēšanas un laišanas ekspluatācijā.
- 29 Vispirms jānorāda, ka LESD 191. pantam, kura 2. punktā ir noteikti vispārējie mērķi vides jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 4. marts, *Fipa Group* u.c., C-534/13, EU:C:2015:140, 39. punkts un tajā minētā judikatūra), nav nozīmes, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem.
- 30 Turklāt iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir balstīts uz pieņēmumu, ka atbilstoši Direktīvas 85/337 2. panta 1. punktam bija iepriekš jānovērtē abu pamatlietā aplūkoto ražotņu ietekme uz vidi, kas ir jāizvērtē šai tiesai.
- 31 Visbeidzot, attiecībā uz to, vai, lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, ir jāņem vērā Direktīva 85/337, kas bija spēkā *VBIO1* un *VBIO2* pirmā atļaujas pieteikuma iesniegšanas laikā, vai Direktīva 2011/92, kas bija spēkā otrā pieteikuma iesniegšanas laikā pēc pirmās tiem piešķirtās atļaujas anulēšanas, pietiek konstatēt to, ka šo divu direktīvu normas, kam ir vai varētu būt nozīme šajās lietās, it īpaši to 2. panta 1. punkts, katrā ziņā ir būtībā vienādi.
- 32 Attiecībā uz iespēju *a posteriori* legalizēt to, ka nav veikts Direktīvā 85/337 prasītais projekta ietekmes uz vidi novērtējums tādos apstākļos, kādi ir pamatlietās, jāatgādina, ka šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz projektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi tās 4. panta izpratnē, skatītā kopā ar šīs pašas direktīvas I vai II pielikumu, šis novērtējums tiek veikts pirms atļaujas piešķiršanas (spriedums, 2004. gada 7. janvāris, *Wells*, C-201/02, EU:C:2004:12, 42. punkts).

- 33 Kā Tiesa ir arī uzsvērusi, to, ka šāds novērtējums tiek veikts iepriekš, pamato nepieciešamība, ka lēmuma pieņemšanas procesā kompetentā iestāde ņem vērā, cik vien iespējams, visu plānošanas un lēmuma pieņemšanas tehnisko procesu ietekmi uz vidi, lai jau uzreiz izvairītos no piesārņojuma vai traucējumu rašanās, nevis vēlāk apkarotu to sekas (spriedums, 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija, C-215/06, EU:C:2008:380, 58. punkts).
- 34 Savukārt ne Direktīvā 85/337, ne Direktīvā 2011/92 nav paredzētas tiesību normas par to, kādas sekas ir šī pienākuma izdarīt iepriekšēju novērtējumu pārkāpumam.
- 35 Atbilstoši lojālas sadarbības principam, kas paredzēts LES 4. pantā, dalībvalstīm tomēr ir jānovērš šī Savienības tiesību pārkāpuma nelikumīgās sekas. Tādējādi kompetentajām valsts iestādēm ir savas kompetences robežās jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai labotu situāciju, ja netiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums, piemēram, atsaucot vai apturot jau piešķirtu atļauju, lai izdarītu šādu vērtējumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 7. janvāris, *Wells*, C-201/02, EU:C:2004:12, 64. un 65. punkts; 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija, C-215/06, EU:C:2008:380, 59. punkts, kā arī 2012. gada 28. februāris, *Inter-Environnement Wallonie un Terre wallonne*, C-41/11, EU:C:2012:103, 42., 43. un 46. punkts).
- 36 Turklāt attiecīgajai dalībvalstij ir jāatbildzina visi zaudējumi, kas radušies tāpēc, ka nav veikts Savienības tiesībās prasītais ietekmes uz vidi novērtējums (spriedums, 2004. gada 7. janvāris, *Wells*, C-201/02, EU:C:2004:12, 66. punkts).
- 37 Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka Savienības tiesības neliedz valsts tiesību normās atļaut zināmos gadījumos legalizēt attiecībā pret Savienības tiesībām nelikumīgas darbības vai aktus (spriedumi, 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija, C-215/06, EU:C:2008:380, 57. punkts; 2013. gada 15. janvāris, *Križan u.c.*, C-416/10, EU:C:2013:8, 87. punkts, kā arī 2016. gada 17. novembris, *Stadt Wiener Neustadt*, C-348/15, EU:C:2016:882, 36. punkts).
- 38 Tiesa ir precizējusi, ka šādai legalizācijas iespējai ir jābūt pakļautai nosacījumam, ka tā nesniedz ieinteresētajām personām iespēju neievērot Savienības tiesību normas vai izvairīties no to piemērošanas un ka to var piemērot tikai izņēmuma gadījumos (spriedumi 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija, C-215/06, EU:C:2008:380, 57. punkts; 2013. gada 15. janvāris, *Križan u.c.*, C-416/10, EU:C:2013:8, 87. punkts, kā arī 2016. gada 17. novembris, *Stadt Wiener Neustadt*, C-348/15, EU:C:2016:882, 36. punkts).
- 39 Tātad Tiesa ir atzinusi, ka tiesību akts, ar kuru legalizācijas atļaujai, kas var tikt izsniegta, pat nepastāvot nekādiem izņēmuma apstākļiem, tiek paredzētas tādas pašas sekas kā tās, kas piemīt iepriekšējai būvatļaujai, neatbilst Direktīvas 85/337 prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija, C-215/06, EU:C:2008:380, 61. punkts, un 2016. gada 17. novembris, *Stadt Wiener Neustadt*, C-348/15, EU:C:2016:882, 37. punkts).
- 40 Tas tā būtu arī leģislatīva pasākuma gadījumā, ar kuru tiktu atļauts, pat neprasot vēlāku novērtēšanu un nepastāvot nekādiem īpašiem izņēmuma apstākļiem, uzskatīt, ka attiecībā uz projektu, kura ietekme uz vidi bija jānovērtē atbilstoši Direktīvas 85/337 2. panta 1. punktam, ir izdarīts šāds novērtējums, un pat tad, ja šis pasākums attiecas vienīgi uz projektiem, attiecībā uz kuru atļaujām vairs nevar celt tiešas prasības tiesā, jo ir beidzies valsts tiesību aktos paredzētais termiņš prasības celšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 17. novembris, *Stadt Wiener Neustadt*, C-348/15, EU:C:2016:882, 38. un 43. punkts).
- 41 Turklāt novērtējums, kas izdarīts pēc ražotnes ierīkošanas un laišanas ekspluatācijā, nevar attiekties tikai uz tās ietekmi uz vidi nākotnē, bet tajā ir jāņem vērā arī ietekme uz vidi, kas bijusi kopš ražotnes pabeigšanas.

- 42 Iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai pamatlietās aplūkotie leģislatīvie akti atbilst šīm prasībām. Tomēr jānorāda tai, ka apstākļi, ka attiecīgās sabiedrības ir veikušas nepieciešamās darbības, lai vajadzības gadījumā izdarītu to projekta ietekmes uz vidi novērtējumu, ka kompetento iestāžu atteikums apmierināt šos pieteikumus bija pamatots ar valsts tiesību normām, attiecībā uz kurām tikai vēlāk ar *Corte costituzionale* (Konstitucionālā tiesa) spriedumu ir konstatēts, ka tās ir pretējas Savienības tiesībām, un ka attiecīgo ražotņu darbība tika apturēta, drīzāk var pierādīt, ka veiktā legalizācija valsts tiesībās nav atļauta apstākļos, kas līdzīgi tiem, kuros ir taisīts 2008. gada 3. jūlija spriedums Komisija/Īrija (C-215/06, EU:C:2008:380, 61. punkts), un tās nav vērstas uz to, lai neievērotu Savienības tiesību normas.
- 43 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz zdoto jautājumu jāatbild, ka, ja netiek veikts Direktīvā 85/337 prasītais projekta ietekmes uz vidi novērtējums, Savienības tiesībās, pirmkārt, ir prasīts, lai dalībvalstis novērs šīs neizpildes nelikumīgās sekas, un, otrkārt, nav liegts veikt šīs ietekmes novērtējumu kā legalizāciju pēc attiecīgās ražotnes uzbūvēšanas un laišanas ekspluatācijā ar nosacījumu,
- ka valsts tiesību normās, kurās atļauta šī legalizācija, ieinteresētajām personām netiek paredzēta iespēja neievērot Savienības tiesību normas vai izvairīties no to piemērošanas un
  - ka novērtējums, kas veikts attiecībā uz legalizāciju, neattiecas vienīgi uz šīs ražotnes ietekmi uz vidi nākotnē, bet tajā tiek ņemta vērā arī ietekme uz vidi, kas bijusi kopš ražotnes pabeigšanas.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 44 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Ja netiek veikts Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/31/EK, prasītais projekta ietekmes uz vidi novērtējums, Savienības tiesībās, pirmkārt, ir prasīts, lai dalībvalstis novērs šīs neizpildes nelikumīgās sekas, un, otrkārt, nav liegts veikt šīs ietekmes novērtējumu kā legalizāciju pēc attiecīgās ražotnes uzbūvēšanas un laišanas ekspluatācijā ar nosacījumu,

- ka valsts tiesību normās, kurās atļauta šī legalizācija, ieinteresētajām personām netiek paredzēta iespēja neievērot Savienības tiesību normas vai izvairīties no to piemērošanas un
- ka novērtējums, kas veikts attiecībā uz legalizāciju, neattiecas vienīgi uz šīs ražotnes ietekmi uz vidi nākotnē, bet tajā tiek ņemta vērā ietekme uz vidi, kas bijusi kopš ražotnes pabeigšanas.

[Paraksti]